

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı :18302.....

Tarih :05.06.2026.....

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

12/04/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını arz ederiz.

Nevroz UYSAL ASLAN

Şırnak Milletvekili

Dr. Heval BOZDAĞ

Ağrı Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 9-6-2026	Esas No: 2/3717

T B M M KANUNLAR VE KARARLAR BSK.LIGI
05 Haziran 2026
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
05 Haziran 2026
No: 1820637

GEREKÇE

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 17'nci maddesinin ikinci fıkrasında; tutuklu veya hükümlü iken firar ya da ayaklanma suçundan mahkûm edilenler ile disiplin cezası olarak üç defa hücre cezası alanların, bu disiplin cezaları kaldırılmış olsa dahi koşullu salıverilmeden yararlanamayacağı düzenlenmiştir. Bu hüküm, koşullu salıverilme bakımından yapılması gereken somut, güncel ve denetlenebilir incelemeyi ortadan kaldırmakta; infaz edilip kaldırılmış disiplin cezalarını dahi koşullu salıverilme önünde kalıcı bir engelle dönüştürmektedir.

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Disiplin cezasını gerektiren eylemlerin tekrarı, disiplin cezalarının infazı ve kaldırılması" başlıklı 48'inci maddesinde, disiplin cezalarının infazı ve kaldırılmasına ilişkin özel bir sistem öngörülmüştür. Anılan maddede, disiplin cezalarının tamamı infaz edilip kaldırılmadıkça koşullu salıverilme işleminin yapılamayacağı, ancak bu sürenin hak ederek salıverme tarihini geçemeyeceği düzenlenmiştir. Aynı maddede disiplin cezalarının hangi şartlarda kaldırılacağı da ayrıca belirlenmiştir. Bu düzenleme, disiplin cezasının kendi sınırları içinde sonuç doğurmasını; infaz edilip kaldırıldıktan sonra ise koşullu salıverilme bakımından yeniden değerlendirme yapılabilmesini amaçlamaktadır.

Buna karşın 3713 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin ikinci fıkrası, disiplin cezası infaz edilip kaldırılmış olsa dahi koşullu salıverilme imkânını tümüyle ortadan kaldırmaktadır. Böylece 5275 sayılı Kanun'da öngörülen disiplin cezasının kaldırılması mekanizması işlevsiz bırakılmakta; kaldırılmış bir disiplin cezası, kalıcı bir infaz engeli gibi sonuç doğurmaktadır.

Koşullu salıverilme, otomatik yasaklar ve süresiz sonuçlar üzerinden işletilemez. Her somut durumda kanunun aradığı koşulların mevcut olup olmadığı; güncel, nesnel, ölçülü ve denetlenebilir bir incelemeye tabi tutulmalıdır. Geçmişte verilmiş ve infaz edilerek kaldırılmış disiplin cezalarının, herhangi bir yeni inceleme yapılmaksızın koşullu salıverilme önünde mutlak engel hâline getirilmesi, infaz hukukunun temel güvenceleriyle bağdaşmamaktadır.

Özellikle üç defa hücre cezası alınması hâlinde ortaya çıkan sonuç, disiplin hukukuna ait bir yaptırımı kendi hukuki sınırlarının dışına taşırmaktadır. Disiplin cezası, infaz edilip kaldırıldıktan sonra dahi koşullu salıverilmeyi tamamen engelleyen kalıcı bir yaptırıma

dönüşmekte; bu durum aynı fiil veya süreç nedeniyle ikinci kez cezalandırma sonucunu doğurmaktadır. Bu nedenle düzenleme, ölçülülük, belirlilik, eşitlik ve bireyselleştirilmiş değerlendirme ilkeleriyle çelişmektedir.

Söz konusu hüküm, özellikle uzun süreli hapis cezaları bakımından çok daha ağır sonuçlar üretmektedir. Mevcut sistemde müebbet hapis cezası alan bir kişinin otuz yıl sonunda koşullu salıverilme bakımından değerlendirilebilmesi mümkünken, 3713 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin ikinci fıkrası nedeniyle bu imkân otomatik olarak ortadan kalkmakta ve kişi altı yıl daha ceza infaz kurumunda tutulmaktadır. Bu sonuç, herhangi bir güncel değerlendirmeye dayanmaksızın, yalnızca geçmişte verilmiş disiplin cezaları üzerinden doğmaktadır.

Bu yönüyle düzenleme, "umut hakkı"nı da ağır biçimde sınırlamaktadır. Bir kişinin belirli bir süre sonunda koşullu salıverilme bakımından yeniden değerlendirilebilme imkânına sahip olması, insan onuruna dayalı infaz rejiminin temel unsurudur. Kanun yoluyla bu imkânın kategorik biçimde kapatılması, infazı hukuki denetime açık bir alan olmaktan uzaklaştırmakta; mekanik, katı ve telafisi güç sonuçlar doğuran bir yapıya sürüklemektedir.

Bu Kanun Teklifi ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 17'nci maddesinin ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılması amaçlanmaktadır. Böylece koşullu salıverilme kurumunun otomatik ve süresiz yasaklarla işlevsiz bırakılmasının önüne geçilecek; infaz hukukunun insan onuru, umut hakkı, ölçülülük, hukuki güvenlik ve bireyselleştirilmiş değerlendirme ilkelerine uygun şekilde işletilmesi sağlanacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddeyle, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 17'nci maddesinin ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılması amaçlanmaktadır.

Mevcut düzenleme uyarınca; ceza infaz kurumunda bulunduğu sırada firar veya ayaklanma suçundan mahkûm olanlar ile üç defa hücreye koyma disiplin cezası alan hükümlüler, disiplin cezaları kaldırılmış olsa dahi şartla salıverilmeden yararlanamamaktadır. Ancak disiplin cezalarının kaldırılabilmesine imkân tanınmış olması, hükümlünün sonraki süreçte iyi hâl gösterebileceğinin hukuk düzeni tarafından kabul edildiğini ortaya koymaktadır. Buna rağmen koşullu salıverilme imkanının mutlak ya da kategorik biçimde engellenmesi, infazda hedeflenen temel amaçlar ile bağdaşmamaktadır.

Diğer taraftan, hükümlünün cezasının infazı sürecindeki değişiminin hiçbir şekilde değerlendirmeye alınmaması; ölçülülük ilkesi ile cezanın bireyselleştirilmesi ilkesi bakımından da sorun oluşturmaktadır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarında da yaşam boyu hapis cezalarına ilişkin değerlendirmelerde, hükümlünün belirli koşullar altında yeniden değerlendirilme imkanına sahip olması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu kapsamda "umut hakkı"nın da ihlal ederek, hükümlülerin gelecekte koşullu salıverilme bakımından değerlendirilme imkanının tamamen ortadan kaldırılmaması gerekmektedir. Teklif edilen düzenleme ile hükümlülerin koşullu salıverilme bakımından bireysel değerlendirmeye tabi tutulabilmesi, infaz sürecindeki davranışlarının ve iyi hâllerinin bireysel olarak değerlendirilebilmesine imkân sağlanması, dikkate alınabilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**TERÖRLE MÜCADELE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 17'nci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.